

**CHIRURG BART
VAN DE VEN
'VERVROUWELIJKTE' AL
MEER DAN ZESHONDERD
TRANSGENDERS**

VOOR

NA

VOOR

NA

‘De gelaatsverandering betekent een nieuwe start voor transgenders’

Kaakchirurg Bart van de Ven (54) is de enige *female feminization*-expert ter wereld. Hij baat de O2-Clinic in Antwerpen uit waar transgenders terecht kunnen voor een totale transformatie. Zijn specialisatie? Het vervrouwelijken van mannelijke gezichten. De vraag is enorm, want het afgelopen jaar kreeg hij zo'n 180 transgenders over de vloer.

Je werkte geruime tijd als kaakchirurg. Hoe ben je op het idee gekomen om je toe te spitsen op het vervrouwelijken van mannelijke gezichten?

“In 2002 verbleef ik een tijdlang in Kenia. Samen met een collega die ook kaakchirurg is, opereerde ik er kinderen met schisis (*lip- of gehemeltepleet, nvdv.*). Een van mijn Nederlandse collega's wees me op de problematiek waarmee transgenders te maken krijgen. Stel je maar eens voor dat je geboren wordt in het verkeerde lichaam. Hij vertelde me dat hij als kaakchirurg steeds vaker de vraag kreeg van transgenders wat hij voor hen kon betekenen. Dat resulteerde af en toe in een operatie. Ik was gefascineerd door de problematiek en vroeg hem of ik hem een jaar lang mocht assisteren bij dergelijke ingrepen. Enkele jaren later kreeg ik zelf een transvrouw over de vloer met de vraag of ik hem wilde behandelen. En toen maakte ik simpelweg de sprong. Met resultaat, want er is een enorm grote vraag naar dergelijke ingrepen. Maandelijks wordt onze website door zo'n 13.000 unieke bezoekers geconsulteerd. Er bestaan geen harde cijfers, maar het zelfmoordpercentage bij transgenders ligt erg hoog. Hulp is nauwelijks beschikbaar. Daarom specialiseer ik me sinds enkele jaren uitsluitend op dit domein.”

Wat doet een facial feminization-expert precies?

“Wat ik doe, is gezichten vrouwelijker maken

door een combinatie van allerlei ingrepen. Ongeveer 75 procent van mijn patiënten zijn transvrouwen, die vastzitten in een mannenlichaam. Vanaf hun vijfde levensjaar beseffen deze personen stilaan maar zeker dat ze geboren werden in een verkeerd lijf. Velen van hen zijn dan ook niet gelukkig. Want een uitge-

‘Velen van hen beschouwen de operatie als een wedergeboorte, als een nieuwe start’

sproken mannelijke neus of een adamsappel tover je niet zomaar weg. Zulke operaties zijn vaak erg complex, maar door de jaren heen heb ik mijn eigen techniek en instrumentarium ontwikkeld om gezichten zo vrouwelijk mogelijk te maken. Dat gaat gepaard met het wegslijpen van bot en kraakbeen. Soms moet ik ook hun haargrens verleggen, want mannen hebben nu eenmaal een andere gezichtsvorm dan vrouwen. Daarnaast maak ik onder andere hun neus smaller en hun oren kleiner. Of zaag ik een stuk van hun kin weg. Kortom: allerlei ingrepen om het mannelijke weg te werken en hun vrouwelijke kenmerken te accentueren. Maar in de O2-Clinic bieden we onze patiënten ook een totaalpakket aan.”

DRASTISCHE GEVOLGEN

Waaruit bestaat dit totaalpakket dan?

“Sinds dit jaar is de O2-Clinic volop bezig met het uitbouwen van een *feminization*-centrum en bieden we onze patiënten een *full service* aan. Zo kun je hier ook terecht voor permanente ontharing. Normaal gezien is dit een erg pijnlijke behandeling die in totaliteit 80 uur in beslag neemt, maar wij bieden onze patiënten een intraveneuze pijnstilling aan, waardoor de pijn vrijwel meteen verdwijnt. Daarnaast hebben we ook een plastisch chirurg die zich specialiseert in het opereren van borsten, billen en buik. Sinds kort werken we ook samen met een specialist die de stembanden vervrouwelijkt. Misschien dat we in de toekomst ook nog beroep doen op een hormoonspecialist, een dermatoloog, een stijladviseuse en een coach die de transgenders aanleert om vrouwelijk te bewegen.”

Worden patiënten aan een psychologische test onderworpen voordat je met hen aan de slag gaat?

“Het is een bewuste keuze van de O2-Clinic om dat niet te doen. Transgenders die kiezen voor een hormoonbehandeling of een geslachtsoperatie worden wel onderworpen aan een psychologische test. Deze ingrepen zijn zeer definitief en hebben drastische gevolgen. Als ik merk dat de patiënt nog maar enige vorm van twijfel heeft, opereer ik niet. Persoonlijk vind ik dat een goede manier van werken. In mijn hele carrière werd er me nog nooit gevraagd om een operatie ongedaan te maken en ondertussen staan er toch al meer dan zeshonderd op de teller. Naar mijn mening heeft een psychiater een transgender maar weinig te bieden. Gesprekken zijn noodzakelijk om transgende- ▶

► risme vast te stellen, maar die diagnose is niet erg moeilijk om te bepalen. En waarom zou je dan zo lang wachten om die persoon te helpen? De wachtlijsten vandaag zijn al zo ontzettend lang. Patiënten die hier komen, kennen dan ook vaak de website van de O2-Clinic vanbuiten. Ze weten perfect waar ze aan toe zijn.”

OPVANG EN ONDERSTEUNING

Je krijgt voornamelijk transvrouwen over de vloer. Wat is het gemiddelde profiel van zo'n persoon?

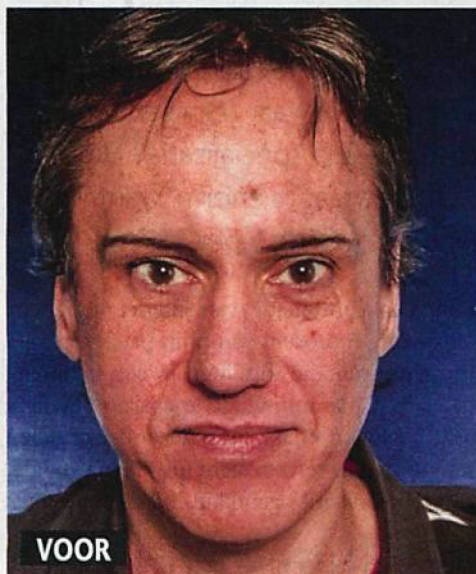
“Ik zie een brede waaier aan patiënten. Soms leggen ze duizenden kilometers af om zich een vrouwelijk gezicht te laten aanmeten. Onlangs kreeg ik een jonge transvrouw met haar vader over de vloer. Ze vlogen speciaal vanuit Sydney over om hier in Antwerpen op consultatie te komen. Begin februari komt het duo terug en zal de transvrouw

‘Als ze na de ingreep niet gelukkig zijn met hun gezicht, opereer ik ze gratis opnieuw’

zich laten opereren. Dit jaar behandelde ik ook acht Belgische patiënten. De jongste transvrouw die ik opereerde was zestien jaar oud. Mijn oudste patiënt was tachtig jaar.”

Wat na zo'n zware operatie? Voorzie je een bepaalde vorm van nazorg?

“Na een operatie stuur ik mijn patiënten nooit op hotel, maar verblijven ze in een *guesthouse* dat gekoppeld is aan de O2-Clinic. Dat is een bewuste keuze, want gespecialiseerde opvang en ondersteuning zijn erg belangrijk na zo'n ingreep. Vlak na zo'n operatie ziet hun gezicht er vaak niet uit en rijzen er vaak twijfels en vragen. Daarom dat een coördinatrice elke patiënt onder haar vleugels neemt en hen steunt in deze moeilijke periode. Die patiënten hebben nood aan een luisterend oor en iemand die hen zegt dat het goed komt. Gemiddeld blijft een pa-

VOOR

NA

tiënt hier een week, tenzij die persoon kiest voor een totale transformatie. Dan blijven ze een aantal weken. Ook na hun vertrek blijft de coördinatrice met hen in contact. Vier maanden na de operatie nodig ik iedere patiënt uit voor een consultatie. Ik reis de wereld rond om patiënten terug te zien en nieuwe transvrouwen te ontmoeten. Als ze besluiten om zich te laten opereren, geef ik hen ook een soort van tevredenheidsgarantie. Als ze na de ingreep niet gelukkig zijn met hun gezicht of als ik denk dat ik hun uiterlijk dankzij nieuwe technieken kan verbeteren, opereer ik ze gratis opnieuw.”

ONDERSCHATTE PROBLEMATIEK

Voelen patiënten zich herboren na zo'n ingreep?

“De meeste patiënten die ik behandel, kiezen ervoor om eerst en vooral hun gezicht vrouwelijker te maken. Voor hen markeert hun gelaatsverandering een nieuwe start. Velen van hen beschouwen het als een we-

dergeboorte en vieren deze gebeurtenis als een extra verjaardag. Enkel patiënten die kapitaalkrachtig zijn, kiezen voor meerdere behandelingen of het totaalpakket. Dat heeft voornamelijk te maken met de hoge kostprijs. Een nieuw lichaam kost al gauw enkele tienduizenden euro's. Deze behandeling wordt ook niet terugbetaald. Dat is bijzonder jammer, want transgenders functioneren vaak niet in deze maatschappij. Ze voltooien hun studies niet of krijgen problemen op hun werk omdat ze geboren werden in het verkeerde lichaam. Transgenderisme is nog steeds een onderschatte problematiek die veel problemen met zich meebrengt en wereldwijd ruim 1 procent van de mannelijke bevolking treft. Daarom pleit ik dat we als maatschappij deze personen helpen. Als een operatie hen kan genezen, waar wachten we dan nog op?”

TEKST: MARIJKE CLABOTS • FOTO'S: DIETER BACQUAERT

INFO www.facialfeminization.eu